УКРАЇНСЬКА ІНЖЕНЕРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ

Факультет _____МІЖНАРОДНИХ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ_____

Кафедра _____ПЕДАГОГІКИ, МЕТОДИКИ ТА МЕНЕДЖМЕТНУ ОСВІТИ

СИЛАБУС

ОСНОВИ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

Харків 2020

Кафедра	Кафедра педагогіки, методики та менеджменту освіти Departmentof Pedagogy, methods and management of education Посилання на сайт кафедриhttp://pmpn.uipa.edu.ua/
Назва навчальної дисципліни	Основи інклюзивної освіти Inclusive pedagogy Навчальна дисципліна викладається українською мовою
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Викладач (-і)	1. к. пед.. наук,доцент, Наталя Юріївна Шемигон; посилання на профайл викладача: https://scholar.google.com.ua/citations?user=34A7mkkAAAAJ&hl=uk; контактний телефон: 0661277790_; електронна пошта: natalishemigon78@gmail.com
Сторінка дисципліни в системі дистанційної освіти УІПА	Посилання на навчальну дисципліну в системі дистанційної освіти УІПА http://do.uipa.edu.ua/course/index.php?categoryid=20
Консультації	**Очні консультації:** Шемигон Н.Ю. віторок, четвер та п’ятниця- щотижня о 10.00 - 14.00 в ауд. 206/1 **Он лайн- консультації:** в системі дистанційного навчання/ чат дисципліниі http://do.uipa.edu.ua/course/

1. Коротка анотація до курсу: на основі досліджень психології та педагогіки Ви дізнаєтесь про особливості розвитку, виховання та навчання учнів з особливими освітніми потребами, їхні потенційні можливості у досягненні певного рівня життєвої компетенції, дізнаєтеся які основні фактори призводять до відхилень у психофізичному розвитку. Навчитеся пристосовувати навчальне середовище до потреб і особливостей учнів з різними видами нозологій, а також отримаєте вміння вести психолого-педагогічні спостереження, уміння здійснювати навчально-виховний процес у інклюзивному освітньому середовищі враховуючи особливості учнів з різними видами розладів.

Курс складається з двох змістових модулів. Вивчаючи перший модуль «Загальні основи інклюзивної освіти – сутність та принципи» студенти мають змогу отримати знання щодо завдань та мети інклюзивної освіти, основних концепцій щодо порушень розвитку та можливостей інтеграції таких учнів. Вивчення другого модулю - «Реалізація системи інклюзивної освіти» надає знання та формує вміння з методології викладання учням в залежності від нозології - розкриває завдання та методи соціальної, навчальної реабілітації учнів з особливим потребами.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться.

Загальні:здатність до ефективної міжособистісної взаємодії з керівництвом, колегами, представниками інших професійних груп різного рівня, дітьми та молоддю без та з особливими освітніми потребами, їхніми батьками на основі: принципів і норм педагогічної етики, правил культури поведінки, загальнолюдських та національних цінностей, норм суспільної моралі, конструктивного вирішення різноманітних професійних і особистих ситуацій та конфліктів; працювати в команді.

Фахові : здатність до планування, проектування та організації освітньо-виховного процесу з урахуванням загальних принципів побудови змісту освіти, психолого-педагогічних закономірностей, методологічних, теоретико-практичних засад освітнього процесу; здатність до набуття спеціалізованих знань в контексті організації педагогічної діяльності з дітьми та молоддю з особливими потребами; здатність самостійно розробляти навчальні й робочі програми з дисципліни, конспекти лекцій, плани практичних занять і самостійної роботи з урахуванням особливостей освітнього середовища.

2. Мета та цілі курсу : полягає у формуванні здатності до ефективної міжособистісної взаємодії з дітьми та молоддю з особливими потребами на основі системи знань, умінь, навичок з роботи у інклюзивному освітньому просторі, що забезпечують реалізацію функцій, покладених на асистента педагога.

Завдання:

- надання студентам знань теоретичних положень основ педагогіки інклюзивного навчання;
- навчити здійснювати планування навчально-виховного процесу з урахуванням вимог його корекційної спрямованості;
- сформувати уміння здійснювати навчально-виховний процес у інклюзивному освітньому середовищі враховуючи особливості учнів з різними видами розладів.
- формування здатності проектувати та запроваджувати інноваційні технології навчання у відповідності до завдань інклюзивного навчання

3. Формат навчальної дисципліни:

Змішаний (blended) – курс, очне навчання з супроводом у системі дистанційного навчання

4. Результати навчання –

Очікувані результати навчання (ПР)	**Складові результатів навчання**
РН 02: Використовувати знання особливостей психічного та фізичного розвитку дітей та молоді у процесі керівництва навчальною, трудовою та суспільною діяльністю тих, хто навчається.	**РН 2.1:** усвідомлювати цінність кожної особистості, прав і свобод людини і громадянина України, забезпечення рівних прав на освіту незалежно від особливостей його розвитку, знати нормативно-правові документи з питань охорони здоров'я, освіти, професійно-трудової і соціальної реабілітації осіб з обмеженими психофізичними можливостями; **РН 2.2:** здатність здійснювати професійну діяльність відповідно до вимог законодавства ; **РН 2.3:** вміння вести психолого-педагогічні спостереження, здійснювати педагогічну діагностику і поведінки учнів в інклюзивному освітньому середовищі; **РН 2.4:** знати особливості розвитку учнів, що мають психофізіологічні

Очікувані результати навчання (ПР)	Складові результатів навчання
	особливості розвитку, їхні потенційні можливості у досягненні певного рівня життєвої компетенції
РН.6. Керуючись знаннями організації освітнього процесу для дітей та молоді з особливими освітніми потребами розробляти та впроваджувати технології інклюзивної освіти	**РН 6.1:** вміння обирати та застосовувати інноваційні форми та методи навчання для організації та здійснення освітнього процесу в умовах інклюзивного навчання; **РН 6.2:** знати основи організації інклюзивного навчального процесу у закладах освіти ; **РН 6.3**: розуміти сутність освітніх технологій в умовах інклюзивного навчання; **РН 6.4:** вміти пристосовувати навчальне середовище до потреб і особливостей учнів з порушеннями психофізичного розвитку; **РН 6.5:** володіти методами та прийомами педагогічної підтримки учнів з особливими освітніми потребами, та учнів з відхиленнями у поведінці в процесі навчання; **РН 6.6:** вміти діагностувати, прогнозувати, забезпечувати ефективність та корегування освітнього процесу відповідно до потреб учнів з особливими потребами для досягнення програмних результатів навчання
РН.23. Керуючись знаннями та розумінням психолого-педагогічних основ сімейного виховання, розробляти технології: індивідуального виховання дітей та молоді без та з особливими освітніми потребами, педагогічної взаємодії з батьками з метою цілісного педагогічного впливу на тих, хто навчається	**РН 23.1**: знати особливості розвитку, виховання та навчання учнів з психофізичними порушеннями, у сім'ї **РН 23.2**: вміти надавати консультативну допомогу сім'ям в питаннях розвитку, навчання та виховання дітей з особливими потребами

5. Обсяг курсу

Види навчальних занять	Кількість годин (кредитів)	Форми поточного та підсумкового контролю
Лекції	36	Участь обговоренні проблемний питань
Практичні заняття	34	Демонстрація усних навичок володіння матеріалом. Виконання практичних завдань.
Самостійна робота	80	опрацювання лекційного матеріалу, робота з навчальною літературою підготовка до тестувань за лекційним матеріалом; виконання завдань до практичних занять; виконання завдань у системі дистанційного навчання
Всього	**150 (5 кредитів**)	Підсумковий контроль: іспит

6. Ознаки навчальної дисципліни:

Навчальний рік	Курс (рік навчання)	Семестр	Спеціальність (спеціалізація), освітня програма (за необхідністю)	Нормативна / вибіркова
2019/2020	4	5	011 Освітні, педагогічні науки.	Обов’язкова

7. Пререквізити – Дидактичне проектування, Соціальна педагогіка, Основи девіантології

8. Постреквізити – Педагогіка дозвілля,

9. Технічне й програмне забезпечення та/або обладнання – використання проектора, комп’ютерна техніка, фліпчарт. Наявність оболонки Moodl для роботи в системі дистанційного навчання. **http://pmpn.uipa.edu.ua/**

10. Політики курсу - студент має **с**кладати всі проміжні та фінальні завдання самостійно без допомоги сторонніх осіб, Надавати для оцінювання лише результати власної роботи, під час написання письмових робіт вказувати першоджерела. Додатково з політикою курсу можна ознайомитися за посиланнями:

1. Положення про академічну доброчесність в УІПА.
2. Положення про систему внутрішнього забезпечення якості в Українській інженерно-педагогічній академії.
3. Положення про академічну доброчесність при виконанні письмових робіт здобувачами освіти Української інженерно-педагогічної академії.

4. Порядок оцінювання навчальних досягнень студентів Української інженерно-педагогічної академії.

11. Календарно-тематичний план (схема) навчальної дисципліни

№ тижня	Вид і номер занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	К-ть годин
Змістовий модуль № 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ – СУТНІСТЬ ТА ПРИНЦИПИ.			
1	Лекція 1	Історичне підгрунття інклюзивної освіти	4
	Практичне заняття 1	Історичне підгрунття інклюзивної освіти	2
	Самостійна робота 1	Філософія інклюзивної освіти	6
	Самостійна робота2	Дати письмове визначення інклюзії та її психолого-педагогічній сутності; Інвалідність як суспільна проблема та правове забезпечення освітньо-корекційних послуг в Україні	6
	Лекція 2	Нормативно-правові документи в сфері інклюзивної освіти	2
	Практичне заняття 2	Нормативно-правові документи в сфері інклюзивної освіти	2
	Самостійна робота 3	Скласти тези до твору Л.Виготского «Мышление и речь» Скласти тезаурус до теми англійською мовою.	8
	Лекція 3	Науково-методичні та організаційно-педагогічні проблеми теорії і практики впровадження інклюзивної освіти	2

	Лекція 4	Особливості процесу навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку	
	Практичне заняття3	Нормативно-правові документи в сфері інклюзивної освіти	2
	Самостійна робота 4	Підготувати спеціальну таблицю щодо основних проблем учнів з порушенням у сфері вестибулярного сприйняття, тактильно-кінестичного сприйняття, візуального сприйняття	6
	Самостійна робота 5	Складові, фактори розвитку та базові моделі впровадження інклюзивної освіти	6
	Практичне заняття 4	Науково-методичні та організаційно-педагогічні проблеми теорії і практики впровадження інклюзивної освіти	2
	Практичне заняття 5	Діти з особливими освітніми потребами: особливості розвитку	2
	Практичне заняття 6	Діти з особливими освітніми потребами: особливості розвитку	2
	Всього за змістовий модуль 1 – 38 год. (лекцій – 8 год., ПЗ – 12год., СР – 32год.)		
	Змістовий модуль № 2 РЕАЛІЗАЦІЯ СИСТЕМИ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ		
	Практичне заняття 7	Діти з особливими освітніми потребами: особливості розвитку	2
	Лекція 5	Причини порушень розвитку. Поняття норми та аномалії	2
	Практичне заняття 8	Діти з особливими освітніми потребами: особливості розвитку	2
	Самостійна робота 6	Дайте письмову відповідь, в чому полягає взаємообумовленість корекції і компенсації. . Скласти тезаурус до теми англійською мовою.	6
	Лекція 6	Причини порушень розвитку. Поняття норми та аномалії	2
	Практичне заняття 9	Роль сім'ї в процесі інтегрування дитини з особливими	2
	Самостійна робота 7	Висвітлити досвід Європейських країн у створенні інтегративного освітнього середовища. Скласти тезаурус до теми англійською мовою.	10
	Лекція 7	Причини порушень розвитку. Поняття норми та аномалії	2

	Практичне заняття 10	Універсальний дизайн інклюзивного освітнього середовища (ІОС) та його місце в організації освітнього процесу	2
	Самостійна робота 8	Охарактеризуйте сучасні погляди на проблему інтеграції осіб з порушенням слуху та мовлення в сучасну систему соціальних відносин.	8
	Лекція 8	Роль сім'ї в процесі інтегрування дитини з особливими освітніми потребами в соціокультурне середовище	2
	Практичне заняття 11	Універсальний дизайн інклюзивного освітнього середовища (ІОС) та його місце в організації освітнього процесу	2
	Самостійна робота 9	Визначте основні шляхи надання допомоги учням з особливостями психофізичного розвитку в адаптації серед здорових людей	8
	Лекція 9	Універсальний дизайн ІОС	2
	Практичне заняття 12	Команда психолого-педагогічного супроводу дитини з ООП	2
	Самостійна робота 11	В чому полягає партнерство як стиль співпраці педагогів і батьків у справі виховання і навчання учнів з порушеннями психофізичного розвитку – проаналізуйте. Скласти тезаурус до теми англійською мовою	6
	Лекція 10	Універсальний дизайн ІОС	2
	Практичне заняття 13	Технологія навчання в інклюзивному освітньому середовищі	2
	Самостійна робота 12	Опишіть та проаналізуйте основні принципи, яких необхідно дотримуватися при роботі з батьками учнів, що мають порушення розвитку	8
	Лекція 11	Команда психолого-педагогічного супроводу дитини з ООП**.**	2
	Практична робота 14	Технологія навчання в інклюзивному освітньому середовищі	2
	Лекція 12	Індивідуальна освітня програма дитини з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивної освіти	2
	Лекція 13	Індивідуальний навчальний план: зміст, функції, процес розробки, аналіз складових	2

	Практична робота 15	Індивідуальний навчальний план: зміст, функції, процес розробки, аналіз складових.	
	Лекція 14	. Технологія навчання в інклюзивному освітньому середовищі	2
	Практична робота 16	Індивідуальний навчальний план: зміст, функції, процес розробки, аналіз складових.	2
	Лекція 15	Технологія навчання в інклюзивному освітньому середовищі	2
	Лекція 16	Система оцінювання в умовах інклюзивного навчання	4
	Практичне заняття 17	Система оцінювання в умовах інклюзивного навчання	2
	Лекція 17	Додаткові послуги в інклюзивному освітньому середовищі.	2
Всього за змістовий модуль 2 – 98 год. (лекцій – 28год., ПЗ – 22год., СР – 48год.)			
Всього з навчальної дисципліни 1 – 150од. (лекцій – 36год., ПЗ – 34 год., СР – 80год.)			

12. Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання: Навчальна дисципліна оцінюється за 100-бальною шкалою. Робота здобувача впродовж семестру/екзамен (іспит) - 73/27

Шкала оцінювання з навчальної дисципліни

№	Види робіт здобувача	Оцінка
1.	Контроль на лекційних заняттях: заповнення конспекту з теми у відповідності до презентації, участь в обговоренні теоретичних питань лекції	0-18
2	Робота на практичних заняттях, систематична участь в обговоренні теоретичних питань, опрацювання додаткової літератури,виконання практичних вправ на кожному практичному занятті. ПЗ 1-4 по 1б., Пз 5-17 по 2б.	0-30
3	Самостійна робота: – індивідуальне завдання № 1 (0-1 бали); – індивідуальне завдання № 2 (0-2 бали); – індивідуальне завдання № 3 (0-4бали);	0-25

	– індивідуальне завдання № 4 (0-1бали); – індивідуальне завдання № 5 (0-4бали); – індивідуальне завдання № 6 (0-4 бали); – індивідуальне завдання № 7 (0-1 бали); – індивідуальне завдання № 8 (0-1 бали); – індивідуальне завдання № 9 (0-1 бали); – індивідуальне завдання № 10 (0-1 бали); – індивідуальне завдання № 11 (0-1 бали); – індивідуальне завдання № 12 (0-4 бали)	
NM	Екзамен	0-27
	Всього за навчальну дисципліну	**0-100**

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Підсумкова оцінка	**Оцінка ECTS**	**Оцінка за національною шкалою (екзамен)**	**Оцінка за національною шкалою (залік)**
90 – 100	**A**	відмінно	зараховано
82 – 89	**B**	добре	
74 – 81	**C**		
64 – 73	**D**	задовільно	
60 – 63	**E**		
35 – 59	**FX**	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано
0 – 34	**F**	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Умови допуску до підсумкового контролю:

1) Відпрацювання усіх практичних робіт;

2) *Оцінка за розроблені дидактичні проекти , самостійну роботу не менше, ніж 25 балів з 39 можливих.*
3) *Робота здобувача впродовж семестру оцінено не менше, ніж на 55 балів.*

Критерії оцінювання кожного з видів робіт:

Вид завдання	**Критерії оцінювання**
Контроль на лекційних заняттях: заповнення робочого зошиту з теми лекції, участь в обговоренні теоретичних питань лекції.	0-1 балів – активність здобувача освіти на лекції, заповнення робочого зошиту з теми лекції, участь в обговоренні питань теоретичних питань лекції, вірні відповіді на запитання викладача.
Публічний виступ на практичних заняттях.	0-2 бали – здобувач освіти отримує за активну роботу на практичному занятті: – підготовленість домашніх завдань до початку ПЗ; – обов'язковий виступ, публічний захист завдань; – активність в ході виконання завдань; – участь в обговоренні питань ПЗ; – рецензування відповідей інших студентів.
Самостійне виконання завдань на сайті дистанційного навчання.	0-4 балів – всі завдання виконані вчасно, обґрунтовані, повні, вірні, з використанням основної та додаткової літератури, носять творчий характер; перевірені викладачем в дистанційному режимі.

13. Питання до іспиту:

Екзаменаційна робота містить 30 білетів. Кількість питань у білетах складає 3.

Різниця між питаннями за рівнем складності визначає кількість балів, якими мають бути вони оцінені.

Питання № 1 дозволяє оцінити розуміння теоретичних основ курсу. Суть його спрямована на визначення основних концепцій що розкривають підходи до навчання та реабілітації людей х особливими потребами.

Питання № 2 спрямовано на перевірку вмінь визначати дидактичні та методичні напрямки викладання учням з особливими потребами в залежності від нозології.

Питання № 3 спрямовано на перевірку вмінь розробляти індивідуальна навчальні плани та визначати технології

навчання в залежності від нозології учня.

14. Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна (базова) література

1. 1. Закон України Про освіту від 01.07.2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https:zakon.gov.ua/go 1556-18/
2. Дефектологічний словник: навчальний посібник / за редакцією В.І. Богдаря, В.М. Синьова. – К.: «МП Леся», 2011. – 528с
3. Кольченко К.О., Нікуліна Г.Ф. Технічний супровід навчання студентів з інвалідністю в інтегрованому освітньому середовищі // Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами: Зб. наук. праць. _ К.,2004. -С.29-8-35.
4. Новоторцева Н. В. Коррекционная педагогика и специальная психология: словарь: учеб. пособие/ Н. В. Новоторцева. - 4-е изд.,- СПБ.-2006.
5. Основи корекційної педагогіки : навчальний посібник / С. П. Миронова, О. В. Гаврилов, М. П. Матвєєва; за заг. ред. С. П. Миронової. – Кам’янець-Подільський : К-ПНУ ім. І. Огієнка, 2010. – 264 с.

Додаткова (допоміжна) література

1. Выготский Л.С. Проблемы дефектологии. – М.,1995
2. Давиденко Г.В. Інклюзія у вищих навчальних закладах Європейського Союзу[Текст]/Г.В.Давиденко. - Вінниця:ТОВ «Нілан-ЛДТ», 2015. - 314с.
3. Любимова А. В. Впровадження інклюзивної освіти. Управлінський аспект [Текст] / Алла Любімова ; [упоряд. Ж. Сташко]. - Київ : Шкільний світ, 2018. - 141с.
4. Л.М.Потапюк Особливості реабілітації осіб з вадами зору // Науковий часопис НПУ імені М.Драгоманова серія 19 (Корекційна педагогіка)-Вип.12.-2008.
5. Преловська М. Пристосування приміщень ПТНЗ до потреб дітей з особливими психофізіологічними потребами // Соціальний педагог. -№11.-листопад.- 2012.

6. Програма навчання і виховання дітей дошкільного віку від 3 до 7 років «Дитина» / Наук. ред. О.В. Проскура. – К.: Богдана, 2004.– 270 с.

7. Ратнер Ф.Л. Интегрированное обучение детей с ограниченными возможностями в обществе здоровых детей / Ф.Л. Ратнер, А.Ю. Юсупова. – М.: Владос, 2006. – 175 с.

Інформаційні ресурси

1. Сайт дистанційного навчання УІПА

.

2. http://korolenko.kharkov.com/e-katalog.html

3. https:zakon.gov.ua/go 1556-18/

Зміст силабусу відповідає робочій програмі навчальної дисципліни.

Завідувач кафедри Н.О.Брюханова